

Folketingets Kommunaludvalg
Christiansborg

Finansministeren

Den 12. august 2013

Svar på Kommunaludvalgets spørgsmål nr. 118 (Alm. del – §) af
24. maj 2013 stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V)

Spørgsmål

Vil finansministeren oversende udvalget en oversigt over regeringens aktuelle gebyrpolitik og evt. planer om omlægninger af denne, og herunder en klargøring af i hvilket omfang der er overordnet central overvågning og regulering, og i hvilket omfang det enkelte ministerium, den enkelte styrelse mv. og den enkelte institution kan fastlægge gebyrpolitik og inddrage indtægter herfra. Ministeren bedes også oversende udvalget en gennemgang af hovedprincipperne for fastsættelsen af gebyrers størrelse samt redegøre for ansvaret for sikringen af stadig mere effektivt tilrettelagte ydelser, med henblik på bl.a. at undgå simpel automatisk omkostningsdækning af de gebyrfinansierede ydelser.

Endvidere ønskes tilsvarende oplysninger om ansvaret for regionernes og kommunernes gebyrpolitik, deres planer for gebyrpolitik fremover samt overvågning af omkostningseffektiv gebyrfastsættelse og udnyttelse af best praksis. Endelig bedes finansministeren oversende udvalget et udtræk fra sidste statsregnskab af alle poster, der indeholder gebyrer, herunder redegøre for det samlede gebyrprovenu og dets fordeling på ministerområder samt vurdering af evt. stigningstakt?

Svar

De overordnede rammer for afgifts- og gebyrpolitikken fremgår af Økonomisk Administrativ Vejlednings (ØAV) afsnit 2.3.1 om prisfastsættelse samt af Budgetvejledningen afsnit 2.3.1.

Jf. Budgetvejledningen er den primære forudsætning for, at afgifter og gebyrer kan opkræves af staten, at der er hjemmel hertil i eller i henhold til lov eller tekstanmærkning

For afgifter og gebyrer af skattemæssig karakter gælder endvidere, at afgiften eller gebyret skal fastsættes ved lov.

Budgetvejledningen fastlægger, at satsen for andre afgifter og gebyrer (dvs. afgifter og gebyrer, der ikke tjener et fiskalt formål) som udgangspunkt – med mindre der er opnået hjemmel til andet – skal fastsættes således, at der er fuld dækning for omkostningerne, der er forbundet med det afgifts- eller gebyrbelagte område. Derud-

over skal det tilstræbes, at der er balance mellem gebyr- og afgiftsindtægterne og omkostningerne over en 4-årig periode.

ØAV fastslår, at det 4-årige balancekrav som udgangspunkt imødekommes gennem en prisfastsættelse, der fremkommer på baggrund af institutionens omkostningsbaserede regnskab samt eventuelle omkostninger, der afholdes af andre end institutionen selv. Bestemmelsen indebærer, at man løbende overvåger forholdet mellem indtægter og omkostninger og med udgangspunkt i den seneste resultatopgørelse og det forventede aktivitets- og omkostningsniveau årligt overvejer at regulere de fastsatte satser. Bestemmelsen indebærer således ikke, at satserne kun skal reguleres hvert fjerde år.

Det er derudover understreget, at takstfastsættelsen skal ske inden for rammerne af grundlovens § 43, hvorefter administrativ gebyrfastsættelse ikke må have fiskal karakter.

En række områder (fx under Fødevarestyrelsen og Erhvervsstyrelsen) er dertil underlagt et prisstigningsloft. Prisstigningsloftet er et loft over det vejede gennemsnit af prisen på alle ydelser, der er budgetteret på en given hovedkonto på finansloven. Dette gennemsnit reguleres med det generelle pris- og lønstigningsindeks fratrukket en produktivitetfaktor svarende til omprioriteringsbidraget. Prisstigningsloftet betyder, at statslige institutioner, der ikke er underlagt fri konkurrence og som har væsentlige statslige salgs- og gebyrindtægter også er underlagt et effektiviseringskrav.

I forlængelse af disse overordnede retningslinjer skal det bemærkes, at indførelse af gebyrer på statens område (med udgangspunkt i en konkret indstilling fra det enkelte ministerium mv.) er genstand for en diskretionær administrativ eller politisk beslutning i de enkelte tilfælde, herunder med involvering af Finansministeriet.

For så vidt angår kommuner og regioner kan jeg oplyse, at kommunernes og regionernes konkrete beføjelser til at indføre gebyrer og brugerbetaling er særskilt reguleret på de enkelte ressortområder.

Jeg kan således generelt oplyse, at gebyropkrævning for ekspeditioner, der har karakter af myndighedsafgørelser i sædvanlig forvaltningsretlig forstand, kræver lovhjemmel. Det gælder også, hvis gebyret kun er omkostningsdækkende. For så vidt angår brugerbetaling i andre tilfælde, hvor bl.a. kommunerne stiller en ydelse til rådighed for borgerne, som borgerne frivilligt kan benytte, er der ikke et tilsvarende krav om lovhjemmel.

Kommuner har bl.a. en vis adgang til at opkræve betaling for ydelser, der efter almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse, de såkaldte kommunalfuldmagtsregler, kan stilles til rådighed for borgerne, fx på kul-

tur- og idrætsområdet. Betalingen skal i sådanne tilfælde fastsættes således, at den højst svarer til kostprisen for den pågældende ydelse.

For staten er det muligt på baggrund af udtræk fra Statens Koncern System (SKS) at udarbejde en oversigt over statens samlede indtægter fra kontrolafgifter og gebyrer (standardkonto 13 i statens kontoplan) fordelt på institutioner og ministerområder.

For en sådan oversigt henvises til svaret på Finansudvalgets spørgsmål nr. 213 af 20. februar 2013. Heraf fremgår ligeledes ændringen i statens samlede indtægter fra kontrolafgifter og gebyrer fra 2011 til 2012.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon